

**Александров О.В., Цихановська І.В., Гонтар Т.Б. УПА, м. Харків
ВИЗНАЧЕННЯ СЕДИМЕНТАЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ЛПІДО – МА
ГНЕТИТОВИХ СУСПЕНЗІЙ (частина 2)**

Оптинчі методи можна розділити на декілька груп.

1. *Вимірювання форми індикатриса розсіяного частинками світла.*

В класичних роботах з теорії дифракції [1] показано, що індикатриса розсіяння світла малими частинками має пелюстковий характер, і кутова ширина першого пелюстка φ залежить від співвідношення між розміром частинок r і довжиною хвилі випромінювання λ :

$$\varphi = Q(m) \frac{\lambda}{r},$$

де Q – коефіцієнт, який залежить від комплексного показника заломлення матеріалу частинки m . В роботі [1] описана експериментальна реалізація такого методу. Для підвищення точності вимірюються також параметри поляризації розсіяного випромінювання.

Недоліками методу є трудомісткість вимірювання форми індикатриса розсіяння і необхідність знати показник заломлення m . Крім того, метод не можна застосувати для вимірювання розмірів наночастинок, бо ширина першого пелюстка індикатриса стає дуже великою, більшою 90° , і точність вимірювань значно зменшується.

2. *Метод динамічного розсіяння світла.* В основі цього методу лежить вимірювання флуктуацій інтенсивності розсіяного частинками світла, обумовлені броунівським рухом частинок [1]. Метод дозволяє вимірювати розміри наночастинок. Для мікрочастинок він непридатний, бо вони, на відміну від наночастинок, осідають на дно кювети, в якій знаходиться суспензія.

Недоліками методу є складність експериментального устаткування, яке повинне дати можливість вимірювати дуже малі інтенсивності розсіяного світла і неможливість вимірювання розмірів мікрочастинок.

3. *Спектрофотометричний метод.* Метод базується на вимірюванні коефіцієнту послаблення світла α системою частинок (суспензією, емульсією) [1]. В експерименті вимірюється залежність коефіцієнта пропускання кювети з частинками від довжини хвилі світла і аналізі цієї залежності. Потім в теоретичній залежності $\alpha(\lambda)$, відомій з теорії дифракції, підбираються такі значення розміру частинок r , показника заломлення m та концентрації частинок N , щоб ця залежність найкращим чином проходила через експериментальні точки. В цьому – найбільша трудність обробки даних. Нижче буде описано підхід до розв'язання задачі, який застосували автори.

Література

1. Ван де Хюлст Г. Рассеяние света малыми частицами. – М.: ИЛ, 1961. – 536 с.